

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Sacramentis In Genere

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XXX. De statu caussæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53925)

nique quædam circa res ipsas, vt benedictiones aquæ, olei, vestium, palmarum, &c.

QVINTA partitio sumitur ab accidentibus, vt quod aliæ sint vniuersales, aliæ particulares; vt ieiunium Sabbathi temporibus S. Augustini seruabatur Romæ, non Mediolani; & contra lotio pedum post Baptisma, seruabatur Mediolani, non Romæ. Vide Augustinum epist. 118. & Ambrosium libro de Sacramentis 3. cap. 1. Item aliæ temporales, vt abstinentia à sanguine, & suffocato, Actor. 15. aliæ perpetuæ, vt ritus Sacramentorum. Denique aliæ in præcepto, aliæ liberae, de quibus vide Augustinum epist. 118.

CAPVT XXX.

De statu causæ.

AM vt statum causæ intelligamus, obseruanda sunt tria. PRIMO non pauca esse, in quibus aduersarij nobiscum conueniunt. PRIMO enim fatentur aliquas cæremonias necessarias esse ad Sacramentorum administrationem, præter cæremonias, quibus continetur Sacramentorum essentia. SECUNDO eas cæremonias esse adhibendas, quæ habent in Scriptura mandatum, vel exemplum, vt orationes, gratiarum actiones, exhortationes, psalmodiam; ista enim fuisse in vsu Apostolorum, patet ex 1. Cor. 14. & 1. Tim. 2. TERTIO fatentur posse Ecclesiam statuere de his cæremoniis, quæ habentur in Scripturis, certum ordinem, & modum, quo seruari debent, ne sit confusio. Ita Lutherus in lib. de piis cæremoniis, & in lib. de formula Missæ. Calvinus lib. 4. Instit. cap. 10. §. 14. Kemnitius in Examine. 2. part. pag. 171. Denique idem probant tot agenda, quas singulæ ferè Ecclesiæ ipsorum ediderunt.

SECUNDO obseruandum est, multa ab aduersariis reprehendi in doctrina de cæremoniis Catholicorum, sed omnia esse ipsorum mendacia, non dogmata nostra: quocirca sunt hæc omnia notanda, & separanda, vt verus causæ status appareat.

Igitur Kemnitius in 2. parte Examinis, pag. 157. & sequentibus, hæc omnia nobis tribuit. PRIMO, quòd Concilium Tridentinum approbauerit quoscunque ritus ab hominibus ex-

cogi-

cogitatos, licet absurdissimos. Idem habet Calvinus in Antidoto huius canonis: At falsum est: nam Concilium non approbat, nisi ritus receptos ab Ecclesia vniuersali, quos etiam ita approbat Augustinus epist. II. vt dicat contra eos disputare esse insolentissimæ insanæ.

SECUNDO, quòd asseramus retinendos ritus, qui pugnant cum Dei verbo. TERTIO, quòd Papa possit immutare Christi instituta. QUARTO, quòd sit peccatum mortale, & anathemate dignum, mutare vel minimum in his cæremoniis. Idem habet Calvinus in Antidoto. QUINTO, quòd anteponamus humanas cæremonias diuinis præceptis. Idem habet Calvinus lib. 4. Instit. cap. 10. & Confessio in Apologia Augustini artic. 15. & vlt. SEXTO, quòd putemus sine his ritibus humanis non habere Sacramenta veritatem, & efficaciam. Quòd sanè est mendacium impudentissimum: & idem tamen mendacium est apud Tilmannum Heshusium lib. de 600. erroribus Pontificiorum, tit. 15. errore 13. SEPTIMO, quòd singulis cæremoniis tribuamus vim aliquam spiritualem. OCTAuo, quòd aliquibus cæremoniis tribuamus efficaciam Sacramentorum, vt cereo Paschali. Simile quid habet Lutherus in illa homilia de Baptismo, vbi dicit, Catholicos putare aquam benedictam, & similes res consecratas, esse Sacramenta, quam contrarium idem Lutherus dicat in lib. de captiui. Babil. cap. de Ordine. NONO, quòd præferamus cæremonias nostras ipsis Christi Sacramentis, Idem habet Calvinus in Antidoto, vbi impudentissimè mentitur, nos anteponere salè, & oleum, & sputum aquæ Baptismi. DECIMO, quòd Tertullianus, & Cyprianus ex errore Montanistarum docuerint, exorcismos, & vnctionem habere spirituales effectus. At nihil tale docuisse Montanistas vsquam legimus: sed in Patribus omnibus passim id legimus. VNDECIMO, quòd Cyprianus & Cornel. tribuerint Vnctioni effectum Baptismi, & quòd postea, teste Magistro Sententiarum, correctæ fuerint istæ opiniones, & nunc tamen à Concilio Tridentino iterum renouentur. Sed ista omnia mendacia sunt. Nam Cornelius & Cyprianus non loquuntur de cæremoniis Ecclesiasticis, sed de Sacramento Confirmationis; & ei tribuunt non effectum Baptismi, sed alium proprium. Neque apud Magistrum existat vllum verbum de correctione huius sententiæ, solùm

folùm enim corrigitur error Cypriani de Anabaptismo, lib. 4. sent. dist. 6

His addunt alij quod sentiamus præcipuum Dei cultum in his cæremoniis consistere. Ita Calvinus lib. 4. Instit. cap. 10. §. 9. & 12. item Confessio Augustana, art. 26. qui est de discrimine ciborum. Item per has cæremonias homines iustificari, & in Christi locum quodammodò successisse. Ita Calvinus loco citato, §. 15. & Apologia, Confess. art. 15. Sed hæc omnia mendacia sunt, & ad statum quæstionis non pertinent. Fateamur enim omnes Catholici cæremonias Ecclesiasticas non esse præcipuum cultum; nec ab iis pendere essentiam, & efficaciam Sacramentorum; nec habere vim iustificandi, vt habent Sacramenta, proinde inferiores esse Sacramentis, nec esse approbandos ritus qui pugnant cum verbo Dei; nec esse nimis multiplicandos, ita vt sua multitudine obruant quodammodò religionem, cui seruire debent. Vt enim agricolæ cupiunt in vitibus præter vuas etiam pampinos, quibus ornentur, & adiuuentur vuæ; sed si nimium pampini crescant, & impediant potiùs, quàm iuuent, eos refecant: ita faciendum esse in eiusmodi ritibus, docet Augustinus epist. 119 cap. 19. In his ergo cum aduersariis conuenimus.

Nota **TERTIO**, totam controuersiam consistere in sex capitibus. **PRIMUM** est, an sint aliquæ cæremoniæ à Christo, vel Apostolis institutæ, quæ non habeantur in Scriptura, sed ex traditione sola cognoscantur. **SECUNDUM** est, an cæremoniæ, quæ non sunt Sacramenta, habeant vim aliquam spiritualem, vt coercendi dæmones. **TERTIVM** est, an Ecclesia possit instituere nouas cæremonias **QUARTVM**, an possit eas ita instituere, vt teneantur fideles, in conscientia eas feruare, etiam citra scandalum. **QVINTVM**, an eiusmodi cæremoniæ sint res bonæ, & meritoria, & pars aliqua diuini cultus. **SEXTVM**, an lingua Latina Sacramenta celebranda, & ministranda sint.

Ad hæc omnia Catholici respondent affirmatiuè, ad eadem capita, solo excepto tertio; omnes ferè Lutherani, & Calvinistæ respondent negatiuè: de tertio inter se non conueniunt. Lutherus enim in lib. de formula Missæ, & in lib. de piis cæremoniis, & confessio Augustana, artic. 15. & 26. & Philippus in locis, titul. de cæremoniis, & Illyricus in Apologia pro Confes.

Confes.

Confessione Antuerpiensi, cap. 10. & communiter Lutherani fatentur posse Ecclesiam instituire aliquas cæremonias ad eruditionem, & splendorem, & ordinem Ecclesiæ: modò ab sit obligatio, & opinio cultus. At Calvinus lib. 4. Institut. cap. 11. contendit id non licere vllò modo, & idem sentire videtur Brennius in Confessione Wirtembergensi, cap. de cæremoniis. Dicit enim, posse Ecclesiam instituire dispositiones concionum, lectionum, festorum, & aliarum rerum, quæ secundum mandata, vel exempla Scripturarum celebrantur: sed non licere comminisci novos ritus ad adumbrandam veritatem, iam in Euangelio patefactam; quales sunt inter cetera accendere cereos, vt vexillis, seu crucibus, ad significandam victoriam Christi, &c. Idem denique satis aperte docet Kenonius, pag. 166. Nam posteaquam dixit arduam quæstionem esse, an hominibus permillum sit, aliquos ritus quocumque consilio superaddere, quos Dei Filius instituit: subiungit, quæ uinæ institutioni nihil addendum, aut detrahendum esse: eos qui addunt, id videri facere, quasi cæremoniæ a Christo institutæ, non sint satis idoneæ, & sufficientes.

CAPVT XXXI.

Explicatur, & defenditur veritas.

N VNC vt veritas explicetur, & probetur, adferentur aliquor propositiones. **PRIMA:** *Cæremonias quas Christus, vel Apostoli instituerunt, quæ nulla Scriptura, sed ex sola traditione habentur.* Hæc probanda est fufius, cum de singulis agetur: nunc breuiter probatur ex eo, quod Sacramentum Christum sacrosanctum est, sicut Baptismi Sacramentum, vt Augustinus affirmat lib. 2. cap. 104. contra literas Petiliani, at Sacramenta solus Deus instituire potest; igitur Sacramentum Christum instituit: & tamen nusquam habemus in Scriptura mentionem Christum. Item 1. Corinth. 11. Apostolus ait: *Ceterum cum venero, dissonam.* Et tamen nihil postea scripsit de Sacramenti Eucharistiæ, de quo ibi agebat: neque creditur est eum non præstitisse, quod promiserat, aut eius leges postea interiisse. Quare B. Augustinus affirmat epist. 118. inter alias Apostolorum leges vnã fuisse, vt Eucharistiam ieiuniis præcederent.